

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA

5. 5. 2025. – 9. 5. 2025.

ODJEL ZA BANKARSTVO, SLUŽBA FRONT OFFICE

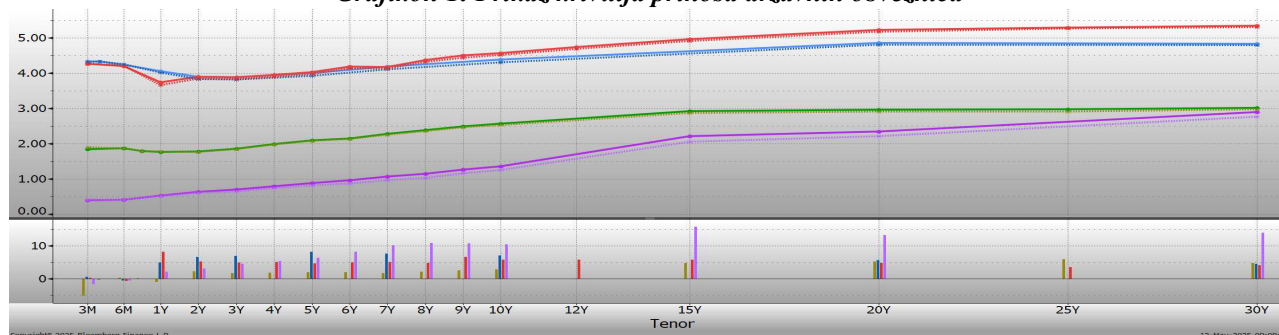

Sarajevo, 12. 5. 2025. godine**TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA**
5. 5. 2025. – 9. 5. 2025.**Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice**

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	2.5.25	-	9.5.25	2.5.25	-	9.5.25	2.5.25	-	9.5.25	2.5.25	-	9.5.25
2 godine	1,76	-	1,79	↗	3,82	-	3,89	↗	3,86	-	3,91	↗
5 godina	2,08	-	2,10	↗	3,92	-	4,00	↗	3,98	-	4,03	↗
10 godina	2,53	-	2,56	↗	4,31	-	4,38	↗	4,51	-	4,57	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	2.5.25	-	9.5.25	
3 mjeseca	1,923	-	1,864	↘
6 mjeseci	1,865	-	1,868	↗
1 godina	1,790	-	1,778	↘

Grafikon 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Grafikon prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 9. 5. 2025. godine (pune linije) i 2. 5. 2025. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafikona prikazana je razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone u odnosu na prethodni tjedan nisu zabilježili veće promjene, te su većinom zabilježili blagi rast 1 i 3 bazna boda. Prinosi italijanskih obveznica srednje i duže ročnosti su smanjeni za 1 do 3 bazna boda. Fokus tržišta i dalje je bio na vijestima koje se tiču tarifa, odnosno mogućih ishoda pregovora po ovom pitanju. Njemački DAX indeks je dostigao rekordnu razinu na kraju prethodnog tjedna pod utjecajem optimizma u vezi s postizanjem trgovinskih dogovora sa SAD-om, te planova investiranja njemačkog kancelara Merza. Merz je predložio predsjedniku Trumpu da se trgovinske nesuglasice ne pogoršavaju, te izjavio da bi „nulte tarife bile najbolje“. Prema nepotvrđenom izvoru, EU planira na vrijednost od oko 100 milijardi EUR američkih dobara uvesti dodatne tarife, na već postojećih 21 milijardu EUR dobara, ukoliko trgovinski pregovori ne rezultiraju zadovoljavajućim ishodima. Prijedlog ovih mjera trebao bi biti saopćen članicama s mogućim konzultacijama i do mjesec dana. Europska komisija je predložila kontramjere na 95 milijardi EUR vrijednosti američkih uvoznih dobara ukoliko trgovinski pregovori budu bezuspješni. Ciljani proizvodi uključuju američka vina, automobile, kemikalije i mašineriju. Iako se zalaže za postizanje dogovora, EU priprema uzvratne tarife kojima bi do srpnja odgovorila na tarife koje su SAD uvele na čelik, aluminij i druga dobra. Europske kompanije sve više ukazuju na zabrinutost uzrokovanu jačanjem eura, koji je ove godine aprecioirao preko 9% u odnosu na USD, što predstavlja prijetnju izvozniciima koji su već suočeni s američkim tarifama, a neke od najvećih kompanija su upozorile kako bi to moglo negativno utjecati na njihove profite.

Član UV ECB Panetta upozorio je na to da rastući protekcionizam predstavlja prijetnju globalnom prosperitetu poništavanjem prednosti otvorene trgovine, koja je smanjila nejednakost i milijune izvukla iz siromaštva. On je

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može jamčiti njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

kritizirao tarife i opisao ih neučinkovitim solucijama za rješavanje ekonomskih izazova, te naglasio da trgovinske barijere i geopolitičke tenzije predstavljaju ključne razloge zabrinutosti za ECB prilikom oblikovanja monetarne politike eurozone. Član UV ECB Stournaras je izjavio da ne očekuje inflaciju ako reakcija EU na tarife bude selektivna, kao i da će ECB vjerojatno nastaviti sa smanjenjem kamatnih stopa. Član UV ECB Rehn je izjavio da su naponi eurozone da se inflacija vrati na ciljanih 2% u progresu, iako ekonomski rast slabi, dijelom zbog rizika od globalnog trgovinskog rata. Dodao je kako bi smanjenje kamatnih stopa u lipnju bio adekvatan potez ukoliko dođe do realizacije prognoza ECB. Slično je i član UV ECB Simkus izjavio da je potrebno smanjenje kamatnih stopa u lipnju, navodeći da postoje silazni pritisci po inflaciju i da ECB prati preusmjeravanje kineske robe u Europu. Još jedan član UV ECB Vujčić je izjavio da će inflacija u eurozoni usporiti i dostići ciljanih 2% do kraja ove godine, dok je nešto drugačijeg stava bila članica IV ECB Schnabel koja je izjavila da kreatori monetarne politike trebaju imati „mirnu ruku“ i da ne bi smjeli previše smanjivati troškove zaduživanja.

ECB je podržala plan kojim bi se bankama omogućilo da odluče o usvajanju novih pravila za trgovanje kapitalom u sljedećoj godini ili da to odgode do 2027. godine, što predstavlja blaži pristup u odnosu na onaj koji je ECB ranije zauzimala.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	OŽU	-11,5	-8,1	-19,5
2.	Proizivačke cijene – EZ (G/G)	OŽU	2,5%	1,9%	3,0%
3.	PMI indeks uslužnog sektora – EZ F	TRA	49,7	50,1	51,0
4.	PMI kompozitni indeks– EZ F	TRA	50,1	50,4	50,9
5.	Trgovinska bilanca – Njemačka (u milijardama EUR)	OŽU	19,1	21,1	18,0
6.	Trgovinska bilanca – Francuska (u milijardama EUR)	OŽU	-	-6,25	-7,70
7.	Bilanca tekućeg računa – Francuska (u milijardama EUR)	OŽU	-	1,4	-1,6
8.	Tvorničke porudžbine – Njemačka (G/G)	OŽU	1,2%	3,8%	-0,2%
9.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	OŽU	-2,7%	-0,2%	-4,1%
10.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	OŽU	-0,2%	0,2%	-0,3%
11.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	OŽU	-	7,8%	-2,7%
12.	Industrijska proizvodnja – Irska (G/G)	OŽU	-	46,5%	34,9%
13.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G)	OŽU	-	1,4%	0,6%
14.	Industrijska proizvodnja – Španjolska (G/G)	OŽU	-	1,0%	-1,9%
15.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	OŽU	-1,9%	-1,8%	-2,6%
16.	Industrijske prodaje – Nizozemska (G/G)	OŽU	-	4,0%	1,5%
17.	Prerađivačka proizvodnja – Nizozemska (G/G)	OŽU	-	1,3%	0,4%
18.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	OŽU	-	0,0%	-1,3%
19.	Maloprodaja – EZ (G/G)	OŽU	1,6%	1,5%	1,9%
20.	Maloprodaja – Italija (G/G)	OŽU	-	-2,8%	-1,4%
21.	Potrošnja stanovništva – Nizozemska (G/G)	OŽU	-	0,9%	2,2%
22.	Promjena broja neuposlenih – Španjolska (u '000)	TRA	-	-67,4	-13,3
23.	Stopa neuposlenosti – Portugal (Q/Q)	I. tromjesečje	-	6,6%	6,7%

SAD

Fokus tržišnih sudionika u SAD-u u proteklom tjednu bio je na sjednici FOMC-a, te trgovinskim pregovorima s Velikom Britanijom i Kinom. Sredinom tjedna je održana **sjednica FOMC-a na kojoj je, sukladno očekivanjima, odlučeno da se referentna kamatna stopa zadrži u ciljanom rasponu 4,25%-4,50%**. FED je pauzirao smanjenje kamatnih stopa, treći uzastopni sastanak, nakon što je referentna kamatna stopa u razdoblju od rujna do prosinca prošle godine smanjena za 100 baznih bodova. Predsjednik FED-a Powell je izjavio da neće smanjiti kamatne stope sve dok ne bude više sigurnosti po pitanju smjera trgovinske politike, što bi trebala signalizirati Bijela kuća. On je sugerirao da će FED čekati na uvjerenje o tome je li sljedeći potez smanjenja uteemeljen na kretanju ekonomije ka recesiji ili je to potez ka restriktivnijoj monetarnoj politici zbog visoke inflacije koja se ukorijenila u ekonomiju.

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može jamčiti njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

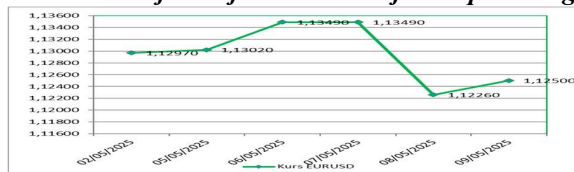
Naglasio je da su rizici od veće inflacije i neuposlenosti porasli zbog neizvjesnosti u pogledu trgovinske politike i tarifa. Dužnosnici FED-a su istaknuli zabrinutost zbog ekonomske nesigurnosti i utjecaja tarifa. Budući da je odluka FED-a bila očekivana, značajnije fluktuacije na financijskom tržištu SAD-a nisu zabilježene.

U kontekstu trgovinske politike, proteklog tjedna je postignut značajan napredak u pregovorima između SAD-a i ključnih trgovinskih partnera, što je rezultiralo optimizmom na financijskom tržištu. Predsjednik Trump u četvrtak je objavio vijest da su SAD i Velika Britanija postigle „revolucionaran“ sporazum, dok su pregovori sa zvaničnicima iz Kine održani tijekom vikenda u Švicarskoj. Zvaničnici iz SAD-a su istaknuli da postignuti dogovor vodi smanjenju trgovinskog deficita te zemlje, dok su dužnosnici iz Kine naglasili da su strane postigle „važan konsenzus“ i dogovorile pokretanje novog kruga ekonomskog i trgovinskog dijaloga.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Trgovinska bilanca (u mlrd) OŽU	-137,2	-140,5	-123,2
2.	PMI indeks uslužnog sektora F TRA	51,2	50,8	54,4
3.	Broj zahtjeva za hipotekarne kredite 2. svi	-	11,0%	-4,2%
4.	Inicijalni zahtjevi neuposlenih za pomoć 3. svi	230.000	228.000	241.000
5.	Kontinuirani zahtjevi neuposlenih za pomoć 26. tra	1.895.000	1.879.000	1.908.000
6.	ISM indeks uslužnog sektora TRA	50,2	51,6	50,8

Grafikon 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad s razine od 1,1297 na razinu od 1,1250.

VELIKA BRITANIJA

Financijsko tržište u Velikoj Britaniji je u ponedjeljak bilo zatvoreno zbog blagdana. **U četvrtak je na sastanku MPC BoE odlučeno da referentna kamatna stopa bude smanjena za 25 baznih bodova, na 4,25% sa 4,50%.** Omjer glasovanja članova MPC je bio 5:4 u korist smanjenja referentne kamatne stope. Dva su se člana zalagala za veće smanjenje iste, dok su druga dva člana preferirala zadržavanje na razini od 4,50%. Guverner BoE Bailey je izjavio da je podijeljeno glasovanje o smanjenju kamatnih stopa normalan ishod nestabilne situacije nastale uslijed trgovinskog rata. BoE je smanjila prognozu inflacije na 3,5% ove godine (smanjenje sa 3,75%), te predviđa da će inflacija dostići ciljanu razinu devet mjeseci ranije u usporedbi s prethodnim prognozama. Projekcije ekonomskog rasta za tekuću godinu blago su poboljšane na 1%, ali su prognoze za 2026. godinu revidirane na 1,25%.

Iako je Velika Britanija izbjegla najviše stope tarifa SAD-a, analitičari smatraju da je njezina ekonomija i dalje ranjiva zbog svoje oslonjenosti na globalnu trgovinu. Dok neki od dužnosnika podržavaju značajnija smanjenja kamatnih stopa, drugi pozivaju na oprez pri ublažavanju monetarne politike zbog upornih inflatornih pritisaka, naročito u oblastima plaća i usluga, i zbog nesigurnosti koje postoje u vezi s Trumpovim tarifama, koje su izazvale i prvu kontrakciju uslužnog sektora Velike Britanije u posljednjih 17 mjeseci. Poslovno raspoloženje je pogoršano, a dio tvrtki očekuje smanjenje aktivnosti tijekom narednih godinu dana. Broj uposlenih i kupovne aktivnosti su smanjeni, a troškovni pritisci i dalje ostaju visoki uslijed rasta plaća i materijalnih troškova. Prema podacima jedne organizacije za istraživanje društvenih problema, postoji velika vjerojatnoća da će ministrica Reeves prekršiti dva fiskalna pravila u jesenjem proračunu, što će vjerojatno uzrokovati njezinu odluku da poveća poreze ili smanji potrošnju.

Velika Britanija i Indija su postigle sporazum o slobodnoj trgovini nakon tri godine pregovora. Cilj sporazuma je povećavanje trgovinske razmjene za 25,5 milijardi GBP (34 milijarde USD) do 2040. godine. Sporazum smanjuje tarife na proizvode, kao što su viski, hrana i dijelovi u proizvodnji, istodobno postavljajući kvote za uvoz automobila. Iako je trgovinski sporazum SAD-a i Velike Britanije opisan kao „sveobuhvatan“, očekuje se da će se isti fokusirati na specifične sektore s osnovnom tarifom od 10%, umjesto da bude potpuni sporazum o slobodnoj trgovini. Bailey

je umanjio utjecaj ovog trgovinskog dogovora na ekonomske izgleda Velike Britanije, ističući važnost postizanja globalnog sporazuma. Zamjenik guvernera BoE Ramsden izrazio je zabrinutost zbog nedostatka oporavka produktivnosti, što bi inflaciju moglo gurnuti iznad prognoziranih razina.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator	Očekivanje	Stvarno	Prethodno
			stanje	razdoblje
1.	Broj novoregistriranih automobila (G/G)	TRA	-	-10,4%
2.	PMI kompozitni indeks F	TRA	48,2	48,5
3.	PMI indeks uslužnog sektora F	TRA	48,9	49,0
4.	PMI indeks građevinskog sektora	TRA	46,0	46,6
5.	Promjena zvaničnih rezervi (u mln USD)	TRA	-	4.115
6.	RICS bilanca cijena kuća	TRA	-4%	-3%

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR, pa je tečaj EURGBP zabilježio pad s razine od 0,85171 na razinu od 0,84582. GBP je aprecirala i u odnosu na USD, pa je tečaj GBPUSD povećan s razine od 1,3272 na razinu od 1,3306.

JAPAN

Član MPC BoJ je izjavio da će donositelji odluka morati biti „posebice oprezni“ kada budu razmatrali povećanje referentne kamatne stope ako se poveća rizik od jakih posljedica izazvanih tarifama SAD-a. U četvrtak je objavljen zapisnik s posljednje sjednice BoJ, koji je ukazao na potencijalni prelazak na neutralan stav, nakon sljedećeg povećanja referentne kamatne stope, s neutralnom stopom vjerojatno blizu trenutne razine od 0,5%. Tržišni sudionici predviđaju ograničen prostor za dodatna povećanja referentne kamatne stope, pojačavajući slabiji efekat JPY. Premijer Japana Ishiba je odbio pozive za smanjenje poreza na potrošnju, navodeći ulogu ovih poreza u financiranju socijalnog osiguranja. Usprkos inflaciji i tarifama SAD-a, Ishiba prioritet daje fiskalnoj stabilnosti, dok opozicija i neki zastupnici traže privremene porezne olakšice na hranu pred izbore. Premijer Ishiba nastoji postignuti trgovinski sporazum s Washingtonom u srpnju, u vrijeme izbora za Gornji dom. Japan je prvobitno očekivao dogovor do sredine lipnja.

SAD su odbile zahtjev Japana za potpuno izuzeće od recipročnih tarifa od 10% i posebnih carina od 14%. Tijekom nedavnih pregovora, dužnosnici SAD-a su prenijeli pregovaraču Japana Akazawi da se razmatra samo smanjenje carine od 14%. Japan se zalaže za potpuno ukidanje ovih carina, kao i nameta na automobile, čelik i aluminij.

BoJ planira uvesti istraživanje o trendovima plaća najranije u 2027. godini. Trenutačno se oslanjaju na podatke sindikata, a cilj BoJ je da bolje prati trendove plaća u malim i srednjim poduzećima koja često nemaju sindikate.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikator	Očekivanje	Stvarno	Prethodno
			stanje	razdoblje
1.	PMI kompozitni indeks F	TRA	51,1	51,2
2.	PMI indeks uslužnog sektora F	TRA	52,2	52,4
3.	Zarade radnika (G/G)	OŽU	2,5%	2,1%
4.	Potrošnja kućanstava (G/G)	OŽU	0,2%	2,1%
5.	Koicidirajući indeks P	OŽU	115,9	116,0
6.	Vodeći indeks P	OŽU	107,5	107,7

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio smanjenje s razine od 163,80 na razinu od 163,53. JPY je deprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio povećanje s razine 144,96 na razinu od 145,37.

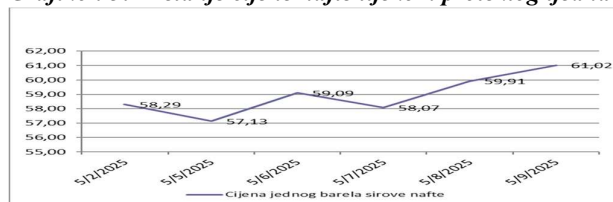
NAFTA I ZLATO

Cijena jednog barela sirove nafte na otvaranju tržišta u ponedjeljak je iznosila 58,29 USD (51,60 EUR).

Čimbenici koji su najviše utjecali na kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna su: geopolitičke tenzije na relaciji Indija-Pakistan, trgovinska politika SAD-a, te odluke OPEC-a. Na početku tjedna cijena ovog energenta je smanjena nakon što je OPEC+ najavio ubrzano povećanje proizvodnje, a što je izazvalo zabrinutost zbog prevelike ponude usred neizvjesne potražnje. Analitičari upozoravaju da bi povećanje ponude tijekom ekonomskog usporavanja moglo dodatno izvršiti pritisak na cijenu nafte. U utorak je cijena nafte zabilježila rast za oko 3,5%, nakon što je kompanija Diamondback Energy smanjila prognozu proizvodnje i predviđjela smanjenje proizvodnje nafte iz škrljca u SAD, a što bi potencijalno ublažilo globalnu prekomjernu ponudu nastalu zbog povećanja proizvodnje OPEC+ usred trgovinskog rata između SAD-a i Kine. Već u srijedu je cijena ovog energenta smanjena za skoro 2% u odnosu na prethodni dan jer su investitori sumnjali da će predstojeći trgovinski pregovori između SAD-a i Kine rezultirati napretkom, dok se nadaju da će nuklearni sporazum na relaciji Iran - SAD ublažiti brige oko opskrbe. EIA je ukazala na povećanu volatilnost cijene nafte zbog percepcije prevelike ponude, a uslijed povećanja proizvodnje OPEC+ i neizvjesnosti u pogledu ekonomskog utjecaja carina. Prema podacima koje je objavila EIA, zalihe sirove nafte u SAD-u u prošlom tjednu su smanjene više od očekivanja. Podatci su pokazali da su zalihe u odnosu na prošli tjedan smanjene za 2,70 milijuna barela, što predstavlja veće smanjenje od očekivanih 579.000 barela. U četvrtak je cijena nafte povećana za preko 3%, a rast je bio potaknut optimizmom u vezi s trgovinskim sporazumom SAD-a i Velike Britanije i trgovinskim pregovorima između SAD-a i Kine.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 61,02 USD (54,24 EUR), što predstavlja rast od 4,68% na tjednoj razini.

Grafikon 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

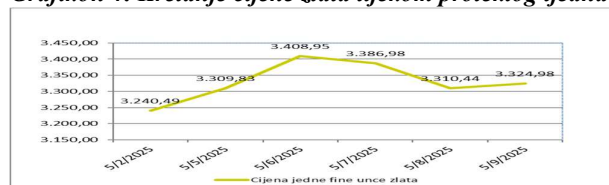
Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 3.240,49 USD (2.868,45 EUR).

Početkom tjedna cijena zlata je zabilježila rast podržan slabijim dolarom i većom potražnjom za aktivama sigurnog utočišta, a usprkos objavljivanju dobrih podataka na financijskom tržištu u SAD-u. U utorak je nastavljen rast cijene ovog plemenitog metala, potaknut snažnom fizičkom potražnjom iz Kine i slabijim dolarom. Povećana potražnja i kupovine aktiva sigurnog utočišta su, također, podržali rast cijene ovog plemenitog metala, usred zabrinutosti zbog globalnog ekonomskog usporavanja povezanog s trgovinskim ratom. U srijedu je cijena zlata smanjena jer je optimizam u vezi s predstojećim trgovinskim pregovorima SAD-a i Kine smanjio potražnju za aktivama sigurnog utočišta. U četvrtak je cijena zlata dodatno smanjena, za preko 2%, zbog ublažavanja trgovinskih tenzija nakon postizanja sporazuma SAD-a i Velike Britanije. Pojedini analitičari prognoziraju da bi se cijena zlata mogla kretati oko razine od 3.200 USD po unci ili čak niže - oko 3.100 USD po unci, ukoliko pregovori SAD-a i Kine u narednih nekoliko krugova rezultiraju pozitivnim ishodom.

Kina je povećala svoje zlatne rezerve šesti uzastopni mjesec u travnju, dodajući 70.000 trojnih unci, uz ukupno šestomjesečno povećanje od skoro milijun unci (30 tona). WGC je pripisao mjesečni rast cijene zlata u travnju slabijem dolaru, geopolitičkim tenzijama i nestabilnosti tržišta. Geopolitički rizici na Bliskom istoku, u istočnoj Europi i na relaciji Indija-Pakistan, zajedno s trgovinskim neizvjesnostima između SAD-a i Kine, potaknuli su rast cijene zlata za preko 2% ove tjedna. U međuvremenu, FED je zadržao referentnu kamatnu stopu, pozivajući se na rizike od inflacije i neuposlenosti, dok je odbijao proaktivno smanjenje kamatnih stopa, a što je dodalo pritisak na cijenu ovog plemenitog metala.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 3.324,98 USD (2.955,54 EUR), što predstavlja rast od 2,61% na tjednoj razini.

Grafikon 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može jamčiti njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.